72860 - Talakı (boşamayı) istemediği halde boşanma belgesi çıkarmak

Soru

Benim babam, askerlikten muaf tutulmam için annemin bilgisi ve hazır bulunmasıyla annemden boşandığına dâir bir belge (boşanma belgesi) çıkardı. Her ikisi de bu belgeyi imzaladılar. Fakat babam talak lafzını telaffuz etmedi, talak lafzını da belgeye kendisi yazmadı. Evlendirme ve boşama memuru, boşanma belgesini düzenlemeden önce, dînen değil de maslahat gereği bu talakın sadece kâğıt üzerinde olacağını ikisine de bildirdi.
1. Babamın yaptığı bu davranışın hükmü nedir?
2. Bu davranış talak sayılır mı?
Bilindiği üzere babam, bu olaydan önce de annemi iki defa boşamıştı.(Soruda geçen) bu üçüncü boşamada annem hayızdan temizlenmiş, babam kendisiyle cinsel ilişkiye girmemiş, fakat babam, bu boşanma belgesini çıkardıktan bir süre sonra annemle cinsel ilişkiye girmişti.
- Babamın dînen sorumluluktan kurtulması için anneme karşı yapması gereken haklar nelerdir?
- Talak vuku bulmamışsa, babam, annemin mirastaki hakkını nasıl garanti etmelidir? Çünkü annem, kanun nazarında boşanmış sayılmaktadır. Bilindiği üzere annem, bizimle beraber aynı evde ikâmet etmekte, babam, kendisine nafakasını ve kendisine gerekli olan şeyleri vermektedir. Babam ise, şu an başka bir kadınla evli olup başka bir evde ikâmet etmekte, bize ve işlerimize bakmak için de çoğu zaman evimize gelmektedir.
Şimdi babam dînen sorumluluktan kurtulmak için bu konudaki dînî hükmü öğrenmek istiyor.Ric'at (eşini geri alma) belgesi olmadan babam annemi geri alabilir (nikahlayabilir) mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Âlimlerin cumhuruna göre bir erkek, niyet etmeksizin bir kâğıt üzerine talak yazarsa, talak vuku bulmaz. Çünkü yazı ihtimallidir.

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Talak, şu iki yerin dışında talak lafzından başkasıyla vuku bulmaz:

Birincisi: Konuşamayan kimse.

Tıpkı dilsiz kimse gibi. Bu kimse, eşini boşamak istediğinde işâretle onu boşarsa, eşi kendisinden boşanmış olur. Mâlik, Şâfiî ve Hanefîler bu görüştedirler. Onlardan başkalarının buna muhalefet ettiklerini bilmiyoruz.

İkincisi: Talakı (bir kâğıt üzerine) yazar da talakı niyet ederse, eşi kendisinden boşanmış olur. Bu, Şa'bî, Nehaî, Zührî, Hakem, Ebu Hanife ve Mâlik'in görüşüdür. Şâfiî de bu görüştedir.

Eğer talakı niyet etmeksizin yazarsa, yukarıda zikrettiğimiz sebepten dolayı bazı âlimler talakın vuku bulacağını söylemişlerdir. Şa'bî, Nehaî, Zührî ve Hakem bu görüştedirler.

İkinci görüş: Niyet etmeksizin talak vuku bulmaz. Bu, Ebu Hanife, Mâlik ve Şâfiî'nin görüşüdür.Çünkü yazı ihtimallidir. Yazan kimse, niyet etmeksizin, yazı ile kalemin nasıl yazı yazdığını denemek istemiş olabilir veya hattını güzelleştirmek istemiş olabilir veyahut da hanımını korkutmayı kast etmiş olabilir." ("el-Muğnî"; c: 7, s: 373)

Buna göre babanız talak lafzını telaffuz etmemiş, bunu kendisi de yazmamış, aksine başkası yazmış ve bu olay, talakı niyet etmeksizin vuku bulmuş olduğu için talak vuku bulmaz.

İkincisi:

Babanızın yapmış olduğu bu davranışın pek çok zararları vardır.Bunlardan birisi miras meselesidir.Eğer miras devlet tarafından taksim ediliyorsa, bu durumda babanızla anneniz arasında verâset durumu olmaz (anneniz, babanızdan miras alamaz). Eğer miras devlet tarafından taksim edilmiyorsa, bu takdirde bunun çözümü; insanlar arasında yaygın bir hâle geldiği üzere, babanızın iki âdil şâhidi getirip kendisiyle anneniz arasındaki evlilik bağının devam ettiğini

söylemesidir.Eğer ikisinden birisi vefat ederse, diğeri mirastan pay alır.

Yine bu zararlardan birisi de şudur: Şayet Allah Teâlâ, babanıza annenizden bir çocuk verirse (annenizden bir çocuğu olursa), onu nüfusuna kaydedemez. Bunun yanında babanızın bu davranışında (boşanma belgesi çıkarmasında) yalan ve sahtekârlık vardır.

Üçüncüsü:

Hakkında soru sorulan talak, -yukarıda da geçtiği üzere- vuku bulmaz ve ric'ata da gerek yoktur.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.